

Zad.1

Chcąc zbadać zależność między stężeniem spalin w dużych aglomeracjach a szeroko rozumianą niewydolnością płuc przeprowadzono badanie według którego

- przy niskim stężeniu spalin odnotowano 1004 przypadki choroby A, 832 przypadki choroby B i 545 przypadków choroby C;
- przy średnim stężeniu spalin: 880 przypadków choroby A, 732 przypadki choroby B i 904 przypadki choroby C;
- przy wysokim stężeniu spalin: 928 przypadków choroby A, 801 przypadków choroby B i 1014 przypadków choroby C.

Zweryfikuj hipotezę o niezależności wysokości stężenia analizowanych spalin od zachorowalności na choroby płuc.

Zad.2

Wygeneruj 4 próby z rozkładu Chi-kwadrat z k stopniami swobody:

1020 elementową dla $k = 15$;

1100 elementową dla $k = 5$;

1180 elementową dla $k = 10$;

1200 elementową dla $k = 15$.

Zweryfikuj hipotezę, że próby te pochodzą z populacji, w których badana cecha ma identyczny rozkład. Zilustruj porównanie w/w prób przy użyciu wykresu pudełkowego.

Zad.3 (Ggplot – c.d.)

Narysujemy w jednym układzie współrzędnych wykresy trzech funkcji gęstości prawdopodobieństwa rozkładu normalnego, wyposażone w legendę objaśniającą parametry rozkładu.

W tym celu, zbudujemy najpierw bazę dla wykresu ggplot z zakresem argumentów np. $[-10, 10]$ i kolorami odpowiadającymi zadanym parametrom rozkładu normalnego w następujący sposób:

```
> base = ggplot(data.frame(x = c(-10, 10)), aes(x))
```

Komenda

```
> base = base + labs(colour = '...treść nagłówka legendy...')
```

pozwoli nadać legendzie pożądany nagłówek.

Na bazie zdefiniowanego konstruktora, generujemy wykres funkcji gęstości rozkładu normalnego standardowego z kolorem nadanym domyślnie (na razie) przez paczkę ggplot2:

```
> plot1 =
```

```
base + stat_function( fun = dnorm, geom = 'line', n = 100,  
aes(colour = 'mean = 0, sd = 1') // treść objaśnienia przy pierwszym kolorze w legendzie //,  
size = 0.8 ).
```

Na istniejący wykres naniesiemy kolejny - gęstość rozkładu normalnego ze średnią = 1 i odchyleniem standardowym = 2 (znacznie grubszą linią):

```
> plot2 =
```

```
plot1 + stat_function( fun = dnorm, args = list(mean = 1, sd = 2), // wartości parametrów  
rozkładu // geom = 'line', n = 100, aes(colour = 'mean = 1, sd = 2'), // treść przy drugim  
kolorze // size = 2 )
```

Następnie, naniesiemy wykres funkcji gęstości rozkładu normalnego ze średnią = 3 oraz odchyleniem standardowym = 0.6 (cieńszą linią, np. 0.5):

```
> plot3 =
```

```
plot2 + stat_function( fun = dnorm, args = list(mean = 3, sd = 0.6), // precyzujemy parametry...  
// geom = 'line', aes(colour = 'mean = 3, sd = 0.6'), // objaśnienie dla 3 koloru // size = 0.5 )
```

Dodajmy tytuł 'Gęstości rozkładów normalnych'

```
> plot4 = plot3 + ggtitle('Gęstości rozkładów normalnych')
```

Zmienimy kolory kolejnych wykresów np. na: czarny, niebieski i pomarańczowy:

```
> plot5 = plot4 + scale_colour_manual( values = c('black', 'blue', 'orange') )
```

Co stanie się z legendą jeżeli dodamy do uzyskanego wykresu kod

```
> plot6 =
```

```
plot5 + theme( legend.position = c(0.2, 0.75), legend.background = element_rect(fill = 'grey'))
```

Poeksperymentuj z wartościami parametru *legend.position*. Dobierz je tak, aby legenda widoczna była mniej więcej w prawym górnym rogu obszaru ograniczonego osiami układu.

Zad.4 (Wykresy piramidowe)

Wygeneruj ramkę *frame_* z kolumnami:

'Miasto' o wartościach: 'Wrocław', 'Poznań', 'Szczecin', 'Gdańsk', 'Warszawa', 'Kraków';

'Kobiety' o wartościach: 350, 484, 196, 320, 560, 731 oraz

'Mężczyźni' o wartościach: 370, 492, 174, 350, 530, 710.

Ramkę *frame_* poszerz o kolumnę 'Razem' - użyj w tym celu funkcji *apply(...)*.

Zainstaluj paczkę 'plotrix' i załaduj ją. Zechcemy narysować tzw. **wykres piramidowy** służący najczęściej do prezentacji danych demograficznych.

Załącz ramkę do bieżącej sesji w celu łatwiejszego dostępu do jej kolumn.

Wpisz polecenie:

```
> pyramid.plot(Kobiety, Mężczyźni, labels = Miasto, gap = 15)
```

Ukazały się domyślne nagłówki, które trzeba teraz właściwie ustawić. W tym celu dodaj w definicji wykresu piramidowego argument: *top.labels = c('Kobiety', 'Miasto', 'Mężczyźni')*.

Czym steruje atrybut *gap*?

Dodaj kolejny argument: *main = 'Wykres piramidowy'* aby nadać wykresowi tytuł.

Aby oddzielić od siebie poszczególne paski na wykresie, użyj kolejnego argumentu w funkcji *pyramid.plot*: *space = 0.5* // na przykład // → poeksperymentuj.

Aby ustawić żadaną podziałkę na osi x możemy użyć w definicji kolejnych atrybutów:

```
laxlab = c(0, 400, 800) // na lewo // oraz
```

```
raxlab = c(0, 400, 800) // na prawo //
```

Dodatkowo, jeśli chcemy, by przy paskach widoczne były ich precyzyjne wartości liczbowe, możemy dodać argument: *show.values = TRUE*.

Zad.5 (Nadal wykresy...)

W wykresie piramidowym z Zad. 2, zwiększ odstęp pomiędzy skrzydłami wykresu (parametr *gap*), usuń widoczną u dołu jednostkę miary (parametr *unit*), zwiększ czcionkę etykiet (parametr *labelcex*) oraz zmień dokładność, z jaką widoczne są dane liczbowe przy paskach (parametr *ndig*).

Zad.6

Wygeneruj ramkę *frame_* z kolumnami *Planeta*, *Masa* i *Średnica* o wartościach odpowiednio:

Neptun, Uran, Saturn, Jowisz, Mars, Ziemia, Wenus, Merkury;

17.15, 14.54, 95.16, 317.80, 0.11, 1.00, 0.81, 0.06 oraz

3.88, 4.00, 9.45, 11.20, 0.53, 1.00, 0.94, 0.38 (są to dane relatywne w odniesieniu do Ziemi).

Wygeneruj wykres piramidowy zestawiający masę i średnicę dla poszczególnych planet

```
> attach(frame_)
```

```
> pyramid.plot(..., ..., labels = ...)
```

Ustaw odpowiednie nagłówki oraz podziałkę na lewej osi: 0, 100, ..., 400 natomiast na prawej osi: 0, 10, ... 50. Zadbaj o detale wykresu.

Zad.7 (Błądzenie losowe na płaszczyźnie...)

Błądzenie losowe cząstki po płaszczyźnie jest pewnym stochastycznym (czyli losowym) ruchem partykuły startującej z punktu (0, 0) i idącej w jednym kroku: jednostkę w lewo lub prawo (z jednakowym pr-stwem) i - niezależnie od tego - jednostkę w górę lub dół (również z jednakowym pr-stwem).

Zatem z pr-stwem $\frac{1}{4}$ po jednym kroku, cząsteczka może się znaleźć w jednym z czterech punktów: (1, 1), (-1, 1), (-1, -1) lub (1, -1). Zilustrujemy to.

Chcemy najpierw aby wykres był w kwadratowej ramce (a nie prostokątnej zajmującej całą szerokość widoku) dlatego

```
> par(pty = 's') // typ wykresu (plot type) ustawiony na square (zamiast na 'm', czyli max)//
```

Następnie używamy zwykłego polecenia *plot(...)*, które jako swoje dwa pierwsze (podstawowe) argumenty przyjmuje: wektor pierwszych współrzędnych i wektor drugich współrzędnych punktów które chcemy narysować.

Ustaw:

- typ wykresu na punktowy (atrybut *type*)
- zakres obu osi na [-2, 2]
- etykiety osi: 'x coordinate' oraz 'y coordinate'
- wielkość wartości liczbowych podpisujących obie osie na 0.75 (atrybut *cex.axis*)
- wielkość punktów (kropek) wykresu na 0.9 (atrybut *cex*)
- kształt punktów (kropek) wykresu na dowolną wartość całkowitą między -1 a 25 (atrybut *pch*).

Wypoziomuj ponadto czcionkę podpisującą oś pionową.

Teraz, chcemy dodać strzałki wskazujące z początku układu współrzędnych, do jakiego punktu kolejno możemy dotrzeć. Zaczniemy od punktu (1, 1).

Ustaw:

- grot strzałki sięgający punktu (0.9, 0.9)
- długość grota na wartość 0.15
- kąt prosty ramionom strzałki

Zilustruj strzałki wskazujące na pozostałe trzy punkty. Dalej, umieść napisy informujące, z jakim pr-stwem docieramy do każdego ze wskazanych punktów (np. 'prob = 0.25').

Na końcu, nanieś na wykres przerywane linie w miejscu osi pionowej i poziomej używając w tym celu polecenia *abline(...)* z atrybutem *lty* ustawionym na wartość 2.